

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	40966 Комунікації в демократичному врядуванні
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

06.03.2023 р.

Справа № 1465/АС-22

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 28 "Публічне управління та адміністрування" у складі:

Стойка Андрій Васильович – головуєчий,

Алейнікова Олена Володимирівна,

Балан Олександр Сергійович,

Безугла Людмила Сергіївна,

Демчишин Ярослав Михайлович,

Касич Алла Олександрівна,

Крихтіна Юлія Олександрівна,

Руденко Ольга Мстиславівна,

Семенець-Орлова Інна Андріївна,

за участі запрошених осіб:

Ільченко-Сюйва Леся Василівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	40966
Назва ОП	Комунікації в демократичному врядуванні
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Ціль ОНП відповідає місії ЗВО, у самій програмі зроблені посилання на відповідні пункти в документах, що є позитивною практикою для чіткості комунікації зі стейкхолдерами. Згідно з п.7 "Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти" (наказ МОН № 977 від 11.07.2019 р.), оцінка рівня А передбачає, що ОП "не лише повністю відповідає визначеному критерію, а й (обов'язково) має інноваційний чи взірцевий характер. Факт того, що ЕГ не виявила недоліків за цим критерієм, не означає автоматично, що ОНП має взірцеві та інноваційні практики. Члени ГЕР переглянули відео зустрічей ЕГ для аналізу у контексті визначення інноваційних чи взірцевих практик та не відзначають взірцевих чи інноваційних практик за критерієм 1.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Відповідно інформації у СО, ЗВО підтримує комунікацію зі стейкхолдерами щодо провадження освітнього процесу за ОНП. До справи додані відповідні рецензії роботодавців. Проте відповідно відео зустрічі ЕГ зі стейкхолдерами, один зі стейкхолдерів наголошував, що кілька раз надавав пропозиції запровадження нормативної ОК "Електронне врядування", ЗВО на магістерському рівні це не реалізував (ввели лише на рівні бакалаврату як вибіркового курсу). Згідно зі звітом ЕГ, відео запису зустрічей ЕГ та обговорення під час засідання, ГЕР не бачить інноваційних практик, що можуть бути розповсюджені як «взірцева практика» в роботу інших ЗВО.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ЕГ зазначає, що ОНП "побудована на власній особливій освітній та практичній ніші". Однак, порівнюючи дану ОНП з іншою ОНП випускового підрозділу на магістерському рівні - "Суспільна політика та врядування", ГЕР звертає увагу на значну схожість даних ОНП та відсутність вираженого особливого профілю. ГЕР доходить такого висновку провівши зіставлення нормативного блоку ОНП "Комунікації у демократичному врядуванні" та ОНП "Суспільна політика та врядування". Результат: в одній ОНП ОК1 - Англійська для проф. діяльності, в іншій - Ділова англійська мова у професійній діяльності; в одній ОК2 - Філософія демократичного врядування, в іншій - Демократичне врядування; в одній ОК3 - Методи дослідження комунікацій у демократичному врядуванні, в іншій - Методи дослідження для суспільного врядування; в одній ОК4 - Вироблення доказової політики, в іншій - Вироблення доказової політики; в одній ОК5 - Стратегічне управління та комунікації, в іншій - Стратегічне управління. Як видно з порівняння, нормативні ОК обох програм зосереджені лише на врядуванні як одній із компонентів публічного управління і не відтворюють решту. Вибіркові ОК за обома ОНП повністю ідентичні, лише розміщені у різному порядку. ЕГ підкреслює "ЗВО разом із роботодавцями виявив нагальний існуючий попит на навчання за спеціальністю ПУіА серед випускників НаУКМА інших спеціальностей та інших ЗВО регіону, які працюють або планують працювати на посадах в органах державного управління та місцевого самоврядування". ГЕР відзначає, що обидві ОНП магістерського рівня відтворюють лише одну складову публічного управління, а саме - врядування. Контекст публічного адміністрування, як цього вимагає стандарт за спеціальністю ПУіА, не відтворено. Дана позиція обґрунтована у науці публічного управління і відтворена у працях зарубіжних та українських вчених, зокрема: А. Колодій ("публічне управління» в назві спеціальності доцільно тлумачити широко, як загальну назву для двох його основних різновидів: публічного врядування (= публічна політика) та публічного адміністрування" - <https://political-studies.com/?p=1508>), діяльності Гарвардської школи врядування ім. Кеннеді (Harvard Kennedy School. John F. Kennedy School of Government web-site [Electronic Resource], <http://www.hks.harvard.edu/degrees>.) та ін. ОНП, що акредитується на думку ГЕР є міждисциплінарною та тяжіє до предметного поля спеціальності 052 "Політологія". ГЕР

не підкреслює міждисциплінарний характер як недолік, а лише звертає увагу проєктної групи, що міждисциплінарні ОП проєктуються та акредитується дещо за іншим підходом, бо відтворюють дві чи більше спеціальностей. Таким чином, цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням ринку праці, проте не повною мірою відображають тенденції розвитку спеціальності, галузевий та регіональний контекст.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Проєктна група в ОНП зазначає, що нормативна частина забезпечує лише інтегральну компетентність зі стандарту, а вибіркова - професійні (спеціальні) компетентності, необхідні для виконання трудових функцій. ГЕР вважає це фундаментальною помилкою у проєктуванні ОП. Під час засідання ГЕР гарант освітньої програми підтверджує, що спеціальні компетентності та ПРН зі стандарту забезпечено вибіркоким блоком, а нормативним блоком вони не мають бути забезпечені, бо "це певне обмеження академічної свободи здобувача", а саму ОНП побудовано на основі кращого американського досвіду. ГЕР вважає, що вимога виконання стандарту вищої освіти, як і інших актів національного освітнього законодавства не є порушенням академічної свободи, а нормою організації освітнього процесу. Характеристика ОНП за логікою проєктної групи відтворює сферу відповідно професійному стандарту на посади «Державний експерт директорату / генерального департаменту», затвердженому наказом Міністерства соціальної політики України від 13 грудня 2019 року № 1752, ГЕР звертає увагу проєктної групи, що сфера врядування стосується різних посад публічної служби, не лише тих, які є у структурі директоратів та департаментів. Сфера публічного управління включає ще ширший набір посад в організаціях та установах публічного сектору. З одного боку, врахування професійного стандарту на посади у структурі директоратів/департаментів є позитивною практикою, з іншого - при проєктуванні змісту ОНП це не має бути у шкоду пріоритетності виконання стандарту вищої освіти. На думку ГЕР проєктній групі слід враховувати специфіку і інших посад публічної служби - для максимального сприяння здобувачам бути професійно успішними у межах заявленої спеціальності, за якою вони отримують диплом з кваліфікацією "магістр публічного управління та адміністрування". ОНП "Комунікації в демократичному врядуванні" не дає можливості досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти оскільки, по-перше, не містить частину СК та ПРН, передбачених стандартом (дивись пункт 2.3 висновку), по-друге, СК та ПРН передбачені ОНП не забезпечені нормативним блоком дисциплін (дивись пункт 2.2 висновку)

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОНП - 120 кредитів., з яких 8 кредитів. практики, що відповідає стандарту. ЕГ зазначає "Програми, що акредитується і на сайті закладу відрізняються... Переліки ЗК, СК, ПРН (с.10-13) певним чином кореспондуються зі Стандартом..., втім точного збігу зі стандартом немає. Хоча у Методичних рекомендаціях щодо розроблення стандартів ВО (<https://is.gd/Zfy5fj>, наказ МОН №584 від 30.04.2020) зазначено, що перелік ЗК має корелюватися з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК й обиратися з переліку Проєкту ЄС TUNING (с.15). На сайті представлено силабуси тільки обов'язкових ОК (<https://is.gd/TdKjFB>), оформлення яких не повною мірою відповідає Методичним рекомендаціям щодо розробки силабусу (наказ №7 від 09.01.2019, <https://is.gd/a8cGKI>), у яких визначені всі обов'язкові елементи та надані відповідні приклади (с.6-7)... у складі обов'язкових ОК явно не простежується вивчення основ саме публічного управління та адміністрування (згідно з назвою спеціальності)...". На думку ГЕР, визначені ЕГ недоліки є суттєвими, про що має бути вказано. Однак, ЕГ цього не робить, не висловлюється про потребу повного забезпечення СК і ПРН нормативним блоком ОНП, ЕГ зазначає: "нормативна частина разом з вибіркоким компонентом забезпечує виконання стандарту", що, на думку ГЕР, неприпустимо.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

В ОНП 2020 р. проєктна група виокремлює 99 ПРН. ГЕР вважає, що для досягнення такої кількості різноспрямованих ПРН необхідно передбачити, відповідно, різного спектру ОК з належною кількістю кредитів, що в ОНП не відтворено. ОК у структурі ОНП не дають можливість досягнути заявлених цілей та програмних результатів навчання. ОНП також передбачає 13 ЗК, 21 СК, на виконання яких передбачений нормативний блок ОК, обсягом лише 35 кредитів (з яких 8 кредитів - практика). До нормативного блоку входить лише 5 навчальних дисциплін (одна з них - англійська мова). На таку кількість результатів навчання релевантною була б більш фундаментальна обов'язкова компонента за фахом,

особливо, якщо, як зазначає ЗВО, найбільший запит на цю спеціальність демонструють випускники не бакалаврського рівня спеціальності ПУіА, а здобувачі з освітою з різних галузей. Згідно з витягом протоколу засідання кафедри від 31.08.22 р., випусковий підрозділ ще більше звужує нормативний блок, сферу аналізу політики пропонує визначити лише як сферу аналізу комунікаційної політики, доказову політику - звужити до доказової комунікаційної політики. Це ще більше звужує можливості нормативного блоку ОНП забезпечити результати навчання, відповідно до стандарту вищої освіти. ГЕР проаналізувала силабуси нормативних дисциплін і має підстави стверджувати про невиконання магістерського стандарту. Повністю не забезпечено нормативним блоком: СКО2 Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери (вона наведена у силабусі ОК "Економіка для доказової політики", але відповідних тем на її забезпечення немає), СКО3 Здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів... (в частині електронного врядування) (теж вказана у силабусі "Економіка для доказової політики", але тем відповідних немає), СКО6 Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України (є лише 0,25 лекції про економічну безпеку), СКО7, СК10, СК11, СК12. Отже, не забезпечено 7 з 12 СК. ЗВО специфічно підходить до ілюстрації забезпечення ПРН в ОНП, поєднує із ПН за професійними стандартами. В результаті, складно з матриці відповідності зрозуміти, як ЗВО бачить забезпечення виконання конкретних ПРН саме з освітнього стандарту. ГЕР проаналізувала силабуси нормативних дисциплін і дійшла висновку, що 7 з 15 ПН (ПНО2, ПНО3, ПНО5, ПНО6, ПН11, ПН13, ПН14) не забезпечені. Решта ПРН також мають проблеми з відображенням в ОК. Як результат має місце невиконання стандарту за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування". Таким чином, зміст освітньої програми, його структура, освітні компоненти, не дають можливість досягти цілей та програмних результатів навчання передбачених стандартом.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст нормативного блоку ОК є міждисциплінарним та дотичним до спеціальності 052 Політологія, на думку ГЕР, лише частково відповідає таким напрямкам предметного поля спеціальності як публічне адміністрування, механізми публічного управління, національна безпека, а питання розробки нормативних документів відсутні взагалі. Як результат ОНП має дуже дискусійне змістовне наповнення освітнього процесу за спеціальністю ПУіА. У ОНП повністю відсутні у розділі визначення програмних компетентностей: ЗК3 зі стандарту; визначені частково - СК 2, 4, 10, 12 (наприклад, СКО2 як "Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери" у стандарті, проектна група подає як "здатність організувати, супроводжувати процес розроблення та узгодження актів законодавства", що є набагато вужче; СК12 у стандарті пов'язано зі здатністю готувати інноваційні проекти у сфері публічного управління, в ОНП подано як "... готувати проекти з міжнародної технічної допомоги"); повністю відсутні - ПН 11 ("Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції..."), ПН 12 ("Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування..."), ПН 5 ("Визначити пріоритетні напрямки впровадження електронного врядування та розвитку електронної демократії"), а також ПН 14 ("Розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних і зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та інших організацій публічної сфери") та ПН15 ("Розробляти та викладати спец. навчальні дисципліни"), що у стандарті визначені обов'язковими саме для ОНП магістратури. Таким чином зміст освітньої програми не повною мірою відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

У тексті ОНП в пояснювальному описі до блоку вибіркового дисциплін вказано: "вивчення вибіркового дисциплін, загальним обсягом 61 кредит, спрямований на формування у здобувачів загальних та професійних (спеціальних) компетентностей, необхідних для виконання трудових функцій". Таке формулювання суперечить вимогам стандарту вищої освіти щодо забезпечення СК в результаті навчання, що має бути реалізовано нормативним блоком. У ході участі у засіданні ГЕР гарант підтвердила помилкове на переконання ГЕР розуміння ролі вибіркового блоку в ОНП, пояснюючи що поряд з обов'язковим, саме вибіркового блоку покликаний забезпечити основні професійні компетентності, в тому числі ті, що вказані у стандарті вищої освіти. П.3.2.2. Порядку проведення запису студентів на вибірково дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису визначає, що мінімальна кількість студентів на магістерському рівні для формування групи для забезпечення вибірково дисципліни становить 15 осіб. Контингент за ОНП 7-12 осіб у групі. Під час перегляду записів зустрічей ГЕР отримала підтвердження, що ЗВО надає можливість формувати групи з менше ніж 15 осіб. Велика кількість вибіркового компонентів за ОНП є позитивною практикою. Однак, їх силабуси не оприлюднені. ЕГ зазначає: "На сайті є силабуси тільки обов'язкових ОК, оформлення і зміст яких частково відповідає вимогам Методичних рекомендацій щодо розробки силабусу: переліки літератури не оновлені; форма силабусів навіть у межах дисципліни різняться (ОК4); не вказано семестр і навчальний рік (ОК1, ОК2, ОК3); не визначено кількість кредитів (ОК5, ОК2); відсутні e-адреси". Вибіркові дисципліни відрізняються за кількістю кредитів, що ускладнює формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача. Розподіл нормативного та вибіркового блоку у відсотковому відношенні, за наявності дуже вузьких ОК нормативного блоку, не сприяє забезпеченню заявлених ПН. У Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання та викладання НаУКМА (2018 р.) с. 4 вказано про норму "до 35 кредитів" на вибірково блоку, яка у даній ОНП (61 кредит вибірково блоку) не виконується.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ЕГ вказує як взірцеву практику - практику університету щодо високого рівня врахування контексту воєнного стану в Україні при організації освітнього процесу за ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні», зокрема, зарахування волонтерства як вид практики. ГЕР не може погодитись з таким висновком. Адже профіль освітньо-наукової програми магістерського рівня передбачає і відповідний характер науково-дослідницької практики.

Стандарт за спеціальністю ПУіА встановлює обов'язкову норму - не менше 8 кредитів саме для науково-дослідницької практики. Вітаючи волонтерську активність здобувачів освіти ти визнаючи її важливість для України, ГЕР все ж таки вважає, що вона не може бути зарахована як науково-дослідницька практика. На думку ГЕР можна зарахувати комунікаційну та управлінську складову, але не науково-дослідницьку.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

За ОНП пропонуються можливості набуття м'яких навичок, однак ці можливості (особливо ті, які неформального характеру) можуть обмежуватися збільшеним тижневим навантаженням за ОП всупереч нормативним документам закладу. Так, згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА (14.06.2021 р., с. 10) і аналогічними Положеннями попередніх років, максимальне тижневе аудиторне навантаження на рівні магістра має становити не більше 18 академічних годин. За даною ОНП у другому семестрі - це 32 год., третьому - 23 год., четвертому - 44 год., що суттєво перевищує вказану норму. ЗВО пояснив це специфікою ведення освітньої діяльності в умовах воєнного стану. Однак, Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА було прийнято у березні 2022 р. і у ньому вказана аналогічна норма - не більше 24 год. тижневого аудиторного навантаження, що не виконується у впровадженні освітнього процесу за даною ОНП і може свідчити про певне перенавантаження здобувачів та зменшення їх можливостей використовувати власний часовий ресурс, в тому числі на неформальні освітні можливості.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт за спеціальністю 281 відсутній. ГЕР підтверджує врахування вимог окремих професійних стандартів та вважає це позитивною практикою. Водночас за ОНП не виконується стандарт вищої освіти.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

ГЕР констатує помилку у проектуванні навчальних планів. За внутрішніми нормативними положеннями ЗВО (пункт 1.3 Порядку проведення запису студентів на вибіркові дисципліни НаУКМА 2018 р. та п.3.9. Методичних вимог до структури та змісту навчальних планів НаУКМА 2021 р. (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/2283-metodychni-vymohy-do-struktury-ta-zmistu-navchalnykh-planiv)) визначає, що "тижневе навантаження не повинно перевищувати 18 год на тиждень для студентів, що навчаються на рівні магістра". НП за даною ОНП визначає тижневе навантаження таким, що ЗВО не дотримується своєї ж визначеної норми. ЕГ зазначає, керівник навчально-методичного відділу підтвердила, що максимальне аудиторне тижневе навантаження здобувача дорівнює 18 год. ГЕР звертає увагу, що реальне навчальне навантаження здобувачів освіти (відповідно до НП) складає у різних семестрах 32 та 44 години на тиждень. Навіть враховуючи згадане на засіданні ГЕР "Положення про організацію освітнього процесу в умовах воєнного стану в НаУКМА", де вказана норма про максимально 24 години, це є суттєвим перевищенням встановленого в НаУКМА максимального обсягу навантаження та не сприяє досягненню цілей та результатів навчання. На думку ГЕР, проєктна група також допустила помилку в проектуванні структури ОНП у частині розподілу кредитів між нормативним та вибірковим блоком, що суперечить внутрішнім нормативним правилам ЗВО. У "Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання НаУКМА (ухвалено рішенням Вченої ради НаУКМА від 22 лютого 2018 р.) визначено: "Кількість кредитів вибіркової частини навчальних планів магістр складає до 35 кредитів, що складає 29% від загальної кількості кредитів". Дана ОНП передбачає 61 кредит вибіркової частини (51% від загальної кількості ОНП). Водночас ГЕР на сайті ЗВО ознайомила з іншим документом, який на операційному рівні врегульовує розподіл між вибірковою та нормативною частиною ОП і до якого не звертався гарант та ЗВО у своєму поясненні. Це "Методичні вимоги до структури та змісту навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти..." у НаУКМА від 14.06.2021 р. У цьому документі вказано, що вибіркова складова може становити "від 35 кредитів", а нормативна - "від 35 до 65 кредитів". Водночас норми Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання та викладання у НаУКМА визначають, що вибіркові дисципліни мають складати максимально "до 35 кредитів" у структурі ОНП. І Концепція, і Методичні рекомендації - обидва документи затверджені Вченою радою ЗВО, їх норми певним чином суперечать одна одній, оскільки обидва документи є чинними - Концепція (стратегічний рівень) і Методичні рекомендації (операційний). Навіть у випадку оперування нормою лише Методичних рекомендацій, на думку ГЕР таке суттєве збільшення обсягу вибіркового блоку можливе лише за умови продуманої та збалансованої нормативної частини ОП, яка покриває усе предметне поле спеціальності Публічне управління та адміністрування, забезпечує виконання усіх результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти, чого в даній ОНП не забезпечено. Наразі ОНП включає 61 кредит вибіркової частини та нормативну компоненту, яка не покриває усе предметне поле спеціальності відповідно стандарту і не забезпечує досягнення усіх заявлених у стандарті ЗК, СК і ПРН, в тому числі і тих СК і ПРН, які визначені додатково для освітньо-наукових програм магістерського рівня за спеціальністю 281.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів за дуальною формою не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Звіт не містить достатнього обґрунтування вірності ОНП, ЕГ відзначає певні недоліки, що свідчить про неможливість встановлення рівня відповідності А для вказаних нею низки критеріїв. ЕГ зазначає: "Здобувачі поінформовані про можливості програм академічної мобільності та про порядок конкурсного відбору за ними, проте інтересу не виявляють. Приклади офіційного визнання результатів навчання, отриманих здобувачами ОП в інших ЗВО і за програмами академічної мобільності відсутні. Тому ЕГ рекомендує випусковому підрозділу популяризувати здобувачам можливості навчання за такими програмами, заохочувати їх до участі та формалізувати цю діяльність згідно з відповідними документами ЗВО" та встановлює рівень відповідності А, не зазначаючи інноваційні чи вірцеві практики. ГЕР не підтримує таке рішення, та встановлює рівень відповідності В.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Як зазначає ЕГ, приклади офіційного визнання результатів навчання, отриманих здобувачами ОП в інших ЗВО і за програмами академічної мобільності відсутні.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Впроваджено DistEdu на платформі Moodle, що є позитивною практикою.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

У силабусах ОК представлені застарілі джерела. Наприклад, у силабусі "Філософія для демократичного врядування", "Економіка для доказової політики" основна частина джерел (понад 95%) - література до 2011 року. У силабусі "Методи для соціальних досліджень" (хоча в ОНП - Методи для соціологічних досліджень) - 2015, силабус "Методи для аналізу політики" - аналогічно. Силабуси підготовлені кілька років назад, без останніх оновлень (з числа тих, які у системі НА - 2020 р.). Силабус "Філософія для демократичного врядування" розроблений англійською мовою, але у списку джерел містить посилання на російськомовні праці українських вчених, що не є припустимо в умовах агресії РФ проти України.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Навчальний план ОНП передбачає лише 33 лекції з усіх дисциплін нормативного блоку разом за два роки навчання. Для освітньо-наукової програми така кількість може бути недостатньою для забезпечення належної фундаментальності, яка має бути на даному рівні освіти та за дослідницької орієнтації програми. На основі СО та звіту ЕГ, неможливо зробити висновок про наявність наукової роботи здобувачів на освітньо-науковій програмі (вона може

мати місце, але її результати не оприлюднені, що є певною негативною практикою для мотивації здобувачів). У закладі не зареєстрована тема НДР з публічного управління чи хоча б менеджменту (у СО заклад дає посилання на загальний перелік тем НДР НаУКМА, де в основному теми науково-дослідної роботи з економіки та права: <https://www.ukma.edu.ua/index.php/science/doslidzhennya/naukova-tematika-kafedr-i-naukovikh-tsentriv>), не має інформації про публікації здобувачів у фахових виданнях, залучення їх у написання аналітичних звітів, розвідок, провадження конкретної проектної дослідницької роботи за проблематикою спеціальності. ЗВО постійно апелює до професійних стандартів НАДС. Логічним видається за таким напрямком провадити освітню діяльність в межах освітньо-професійних програм. У СО ЗВО зазначає: "практикується навчання на основі досліджень [<https://bit.ly/36Pou8O>], підготовка Policy Papers [<http://surl.li/dwlvxv>], участь у конкурсах студентських наукових робіт [<https://bit.ly/37bsdjF>]" . Перше посилання містить інформацію про читацький клуб (це цікава неформальна практика роботи зі здобувачами - дозвіллевого характеру чи для формування soft skills, але ГЕР не бачить у цьому саме дослідницьку роботу, самі викладачі описали це як неформальне заняття більше з розвитку особистісного потенціалу <https://www.facebook.com/KMSgov/posts/4878721832162938>), друге посилання не відкривається, за третім посиланням є інформація про одну призерку (третє місце) Всеукраїнського студентського конкурсу наукових робіт. ГЕР не вважає це достатньою інформацією, щоб сформулювати висновок про повноцінну науково-дослідну роботу здобувачів, ЕГ у цьому надважливому для освітньо-наукової програми компоненті обмежилася лише загальними формулюваннями. ГЕР промоніторила інформацію на сторінках підрозділу у соцмережах, знайшла лише один допис про студентське дослідження на магістерському рівні, яке було проведено разово в середині грудня 2022 р. здобувачами освіти.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм. Основні навчально-методичні матеріали за ОП не оновлювалися вже кілька років, що підтверджує ЕГ.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

ЗВО залучає як гостей лекторів відомих зарубіжних вчених. Це є позитивною практикою. На думку ГЕР, це не можна назвати взірцевою практикою, тому що уже тривалий час багато ЗВО практикують такі кейси як уже певну традицію в організації освітнього процесу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

У ОНП «Комунікації в демократичному врядуванні» атестацію визначено у формі публічного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи та єдиний державний кваліфікаційний іспит за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ЗВО послідовно реалізує політику забезпечення академічної доброчесності. ГЕР не відмітила зразкових практик за даним критерієм.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЕГ називає "взірцевою рисою ОНП - залучення до її реалізації освітніх компонентів практиків, більшість з яких мають досвід управлінської роботи на керівних посадах в центральних органах державної влади". ГЕР не вважає це взірцевою практикою, адже ця компонента є обов'язковою частиною сучасних освітніх програм, тим паче другого (магістерського) рівня вищої освіти.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ГЕР вважає позитивною практикою залучення професіоналів-практиків, публічних службовців у освітній процес. ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЕГ рекомендує ширше використовувати можливості для матеріального стимулювання науково-педагогічних працівників, які передбачені нормативними документами університету.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові та матеріально-технічні ресурси є достатніми для організації освітнього процесу. Водночас навчально-методичне забезпечення за ОП потребує оновлювання. Поряд з тим, що є певні класичні праці теоретиків, яким місце у списках рекомендованої літератури, самі силабуси ОК потребують чи не щорічного оновлення у зв'язку з динамікою реформ у публічному секторі України, модернізаційних процесів у суспільстві, новими тенденціями у розвитку сучасних демократій.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЗВО надає можливості здобувачам в контексті отримання доступу до освітніх послуг у дистанційному форматі. ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Здобувачі вищої освіти задоволені можливостями індивідуальної взаємодії з викладачами, як зазначає ЕГ.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЗВО створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються на ОП. Такий факт у організації освітнього процесу не має особливого інноваційного характеру.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ВО регламентує процедури вирішення конфліктних ситуацій. Водночас ЕГ рекомендує систематично проводити опитування серед здобувачів вищої освіти щодо виявлення рівня їх задоволеності освітнім середовищем, інтересів та потреб.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЗВО не дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Згідно з п. 1.8 Метод. рекомендацій з розроблення ОНП у НаУКМА, не менше, ніж раз на рік має проводитися періодичний перегляд та моніторинг ОП/ОНП. Натомість проєктна група переглядає лише НП і подає для громадського обговорення це як перегляд ОНП (на сайті випускового підрозділу є вкладка "Громадське обговорення проєкту змін до ОНП "Комунікації у демократичному врядуванні" - <https://kmsgov.ukma.edu.ua/uk/news/301-hromadske-obhovorenna-proektu-osvitno-naukovoï-prohramy-komunikatsii-v-demokratychnomu-vriadvanni-2>). Інформацію про результати обговорення (які надійшли пропозиції) не оприлюднено. На засідання ГЕР гарант ОНП підтвердила, що описля прийняття стандарту, ОНП було переглянуто, але програму затверджено лише Вченою радою факультету, не Вченою радою ЗВО. На засіданні ГЕР керівник випускового підрозділу підтвердив, що проєктна група оновлює ОНП шляхом оновлення НП і для такого затвердження достатньо рішення кафедри. На сайті випускового підрозділу розміщено ОНП 2020 р. (http://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/Magister/Komunikatsii-v-demokratychnomu-vriadvanni/Osvitnia-programa-GovCom_2020.pdf), що не містить відомостей про затвердження, печаток, підписів, не містить листа-погодження, як того вимагають Методичні рекомендації з розробки ОП/ОНП НаУКМА від 01.12.2020 р. На думку ГЕР, це може свідчити про недовість процедур забезпечення якості освіти у частині розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. У іншій частині сайту НаУКМА є файл ОНП 2021 р. (<https://www.ukma.edu.ua/ects/images/ects/docs/Government%20Communication.pdf>) взагалі без титульної сторінки, без інформації про розробників, етапу обговорення і затвердження. ГЕР фіксує порушення у процесі оновлення ОНП. - п.4.4. Положення про організацію освітнього процесу НаУКМА визначає, що навчальний план розробляється та оновлюється на основі відповідної ОП, а не навпаки. Останнє доповнюється недотриманням процедури обговорення ОНП (адже під визначенням "обговорення ОНП" стейкхолдерам за фактом надана лише можливість внести пропозиції до НП). Протоколом засідання кафедри №1 від 31.08.2022 р. вирішено змінити назви певних ОК і внести відповідні зміни у НП. Водночас у ОП відповідних змін не внесено. Це свідчить про не дотримання процедурності оновлення ОП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як

партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

На сайті Центру забезпечення якості - останні результати опитування студентів за 2020 р. (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>). Ці дані є застарілими та неінформативні в акредитації даної ОНП. На запит ЕГ гарант надав одиничні результати опитування (як скріни 2023 р.), окремі з них містять оцінку незадовільно (2 з 5), яку студент поставив викладачу.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

На засіданні ГЕР керівник випускового підрозділу підтвердив, що стейкхолдери можуть вносити пропозиції до ОНП лише шляхом внесення пропозицій щодо вибіркового курсів. ГЕР вважає це помилкою. Стейкхолдери мають мати можливість пропонувати зміни і у формулювання результатів навчання, і у перелік нормативних дисциплін та ін. Члени ГЕР переглянули відеозапис зустрічі зі стейкхолдерами, які в основному, говорили лише про внесення пропозицій у теми всередині дисциплін та модулі навчальних курсів. На думку ГЕР, проектна група має потенціал більш систематично інформувати стейкхолдерів про можливості оновлення ОНП не лише в частині тем окремих дисциплін.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

ЗВО підтримує зв'язок з випускниками.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

ГЕР фіксує недовіру системи забезпечення якості вищої освіти на ОНП що акредитується. ОНП затверджена Вченою радою НаУКМА з формулюванням у тексті, що нормативна частина ОНП спрямована на забезпечення інтегральної компетентності, а вибіркова - загальних та професійних компетентностей. Проектна група не усвідомлює обов'язковості виконання освітнього стандарту. Гарант на засіданні ГЕР зазначила, що виконання стандарту обмежує академічну свободу здобувача. Це, звісно, ж суперечить нормам Положення про гаранта ОП у НаУКМА, де основне завдання гаранта визначено як забезпечення відповідності освітньої діяльності за ОП вимогам стандарту вищої освіти. У процесі освітньої діяльності зафіксовано не виконання багатьох норм внутрішніх документів ЗВО, що дає підстави стверджувати, що система забезпечення якості ЗВО втратила контроль над освітньою діяльністю за ОНП "Комунікації в демократичному врядуванні".

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОНП акредитується вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

За даною ОНП не забезпечується виконання положень таких базових внутрішніх документів ЗВО: - Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання та викладання; - Методичних вимоги до структури та змісту підготовки навчальних планів бакалаврів та магістрів; - Методичних рекомендацій щодо розробки навчально-методичного комплексу дисципліни; - Порядку проведення запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису, - Методичних рекомендацій з розробки освітніх програм, - Положення про організацію освітнього процесу, - Положення про організацію освітнього процесу в умовах воєнного стану, - Положення про гаранта ОП та ін. На засіданні ГЕР гарант та керівник випускового підрозділу продемонстрували нерозуміння ролі вибіркового компонентів у структурі ОНП, процедури затвердження ОНП, процедури моніторингу ОНП. Це свідчить про несистемність заходів з підтримки освіченості колективу щодо ролі, змісту і процедур забезпечення якості вищої освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР не знаходить за цим критерієм взірцевих практик.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

ГЕР не знаходить за цим критерієм вірцевих практик.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На основній сторінці сайту закладу <https://www.ukma.edu.ua/ects/images/ects/docs/Government%20Communication.pdf> і у справі СО дані дещо різні за оформленням файли ОНП. На сайті випускового структурного підрозділу є помилки. Наприклад, що ОНП рівня магістр відповідає рівню НРК України – 8 рівень (http://kmsgov.ukma.edu.ua/images/Programs/Magister/Komunikatsii-v-demokratychnomu-vriaduvanni/Osvitnia-programa-GovCom_2020.pdf), хоча згідно зі змінами до Національної рамки кваліфікацій (постанова КМУ від 25 червня 2020 р. № 519, це з 2020 р. - 7 рівень НРК. У СО ЗВО вказує про 7 рівень, але у самій ОНП також помилково вказано про 8 рівень. Про 7 рівень НРК магістерських програм вказано і у Методичних рекомендаціях з розробки освітніх програм НаУКМА https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-navchalno-metodychne-zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti/8-normatyvni-dokumentynaukma/10-metodychni-rekomendatsii. Не оприлюднено силабуси жодної вибіркової дисципліни. ЗВО пояснює, що ці силабуси або пояснювальні описи є доступні у системі дистанційного навчання. Але для належного інформування стейкхолдерів (і водночас не ставлячи під загрозу авторське право викладачів, як переймається ЗВО), хоча б скорочена форма силабусів має бути оприлюднена для зацікавлених осіб. Силабуси нормативних дисциплін містять помилки, по певним ОК не включають інформацію про контакти викладача, правильну кількість кредитів ОК та ін. Це не сприяє достатньою мірою належному інформуванню здобувачів про освітню діяльність за ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Рекомендується у процесі проектування ОНП забезпечити виконання стандарту стосовно виокремлення і забезпечення нормативною складовою ОНП всіх спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання зі стандарту вищої освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Рекомендується забезпечити виконання освітнього стандарту у частині визначення усіх ЗК, СК, ПРН відповідно стандарту вищої освіти за спеціальністю та належного забезпечення їх формування і розвитку у здобувачів нормативними ОК. Для цього рекомендується урізноманітнити перелік обов'язкових ОК (відповідно усьому профілю предметної сфери спеціальності, не лише особливого профілю ОНП), розширити їх зміст. 2. Рекомендується розширити кредитність нормативної складової ОНП. 3. Рекомендується усунути тяжіння нормативної частини ОНП до лише одного компонента публічного управління - врядування. Рекомендується доповнити нормативні ОК тематикою публічного адміністрування, а також відтворити питання механізмів державного управління, національної безпеки, євроінтеграції, антикорупційного блоку, сталого розвитку, взаємодії держави з інститутами громадянського суспільства, організації та проведення прикладних досліджень з публічного управління та розробки інноваційних проєктів у публічній сфері. 4. Рекомендується забезпечити виконання освітнього стандарту у частині "для освітньо-наукових програм" - щодо формування у здобувачів компетентностей застосовувати основи психології та педагогіки в освітньому процесі у ЗВО (наприклад, додати відповідну ОК в ОНП). 5. Рекомендується забезпечити виконання внутрішніх положень ЗВО у частині кількості кредитів, які максимально має в ОНП бути передбачено на вибірковий блок. 6. Рекомендується забезпечити виконання внутрішніх положень ЗВО у частині гармонізації тижневого навантаження на здобувачів (в тому числі в умовах воєнного стану). 7. Рекомендується забезпечити тотожність ОНП та навчальних планів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Рекомендується розвивати процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті під час реалізації освітньої програми.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендується випусковому підрозділу суттєво посилити наукову компоненту ОНП у частині надання більше можливостей для дослідницької роботи здобувачів, зокрема зареєструвати власну тему НДР за спеціальністю ПУiA та розвивати систематичну дослідницьку роботу у цьому напрямі; започаткувати власні тематичні збірники за спеціальністю для публікації наукових розвідок студентів, проводити періодичні окремі студентські наукові заходи саме за цією спеціальністю (не так долучати студентів до діяльності юридичної клініки, як створити власний аналітичний центр чи лабораторію, де б здобувачі мали змогу моделювати різні сценарії, розробляти альтернативи прийняття управлінських рішень відповідно профілю ОНП). 2. Рекомендується унормувати структуру силабусів за ОНП, переглянути перелік джерел у силабусах, оновити певні теми, модулі дисциплін. Рекомендується переглядати силабуси, принаймні, раз у два роки. 3. Рекомендується оприлюднювати результати науково-дослідницької роботи здобувачів освіти.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Рекомендується розвинути нові форми формування культури академічної доброчесності серед здобувачів.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Рекомендується розробити нові форми матеріального заохочення НПП відповідно показникам досягнень професійного розвитку.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Рекомендується забезпечити системність оновлення навчально-методичного забезпечення ОК.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Рекомендується забезпечити усі належні процедури оновлення ОНП з публікацією у відкритому доступі ОНП попередніх років, засвідчених в установленому порядку. Рекомендується забезпечувати оновлення НП на основі оновленої ОНП (після процедури оновлення ОНП). Рекомендується у процесі оновлення ОНП забезпечити належну процедурність громадського обговорення, внесення пропозиції у різні частини самої ОНП (не лише перелік

вибіркових дисциплін, перелік тем у межах нормативних дисциплін), не лише НП. 2. Рекомендується забезпечити виконання стандарту у процесі розробки ОНП у частині визначення усіх ЗК, СК, ПРН зі стандарту та їх забезпечення нормативним блоком ОНП, належного визначення змісту обов'язкової компоненти у ОНП, що полягає, в першу чергу, у забезпеченні усіх результатів навчання, визначених у стандарті. 3. Рекомендується за ОНП забезпечити виконання положень таких базових внутрішніх документів ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу, Положення про організацію освітнього процесу в умовах воєнного стану, Концепцію внутрішнього забезпечення якості навчання та викладання; Методичні рекомендації з розроблення освітніх програм; Методичні вимоги до структури та змісту підготовки навчальних планів; Методичні рекомендації щодо розробки навчально-методичного комплексу дисципліни; Порядку проведення запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису, Методичних рекомендацій щодо розробки освітніх/освітньо-наукових програм, Положення про гарантії освітньої програми та ін. 4. Рекомендується переглянути періодичність опитувань здобувачів та дотримання процедурності обговорення і врахування результатів таких опитувань у формуванні перспектив розвитку ОНП. 5. Рекомендується суттєво переглянути виконання положень внутрішнього забезпечення якості освіти у ЗВО, провести відповідні навчання, рефреш-тренінги на тему забезпечення якості освіти - для гарантів, членів проєктних груп, викладачів. 6. Рекомендується максимально оперативно забезпечити належні процедури затвердження нової ОНП Вченою радою НаУКМА (з відповідним відтворенням належних змін згідно з прийнятим стандартом за спеціальністю 281 від 04.08.2020 р.), оприлюднення файлу ОНП у відкритому доступі з титульним листом, підписами, печатками та листом-погодження.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Рекомендується забезпечити належне оприлюднення інформації про впровадження освітнього процесу за ОНП у вільному доступі, зокрема ОНП попередніх років та перспективних проєктів ОНП для обговорення; силабусів усіх дисциплін, вибіркових в тому числі (принаймні, скорочені версії для загалу); матеріалів щодо різноманітних можливостей у напрямку розвитку дослідницьких компетентностей здобувачів за ОНП відповідно її дослідницькому профілю. 2. Рекомендується оновити застарілу інформацію в ОНП на сайті випускового підрозділу.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СТОЙКА АНДРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ